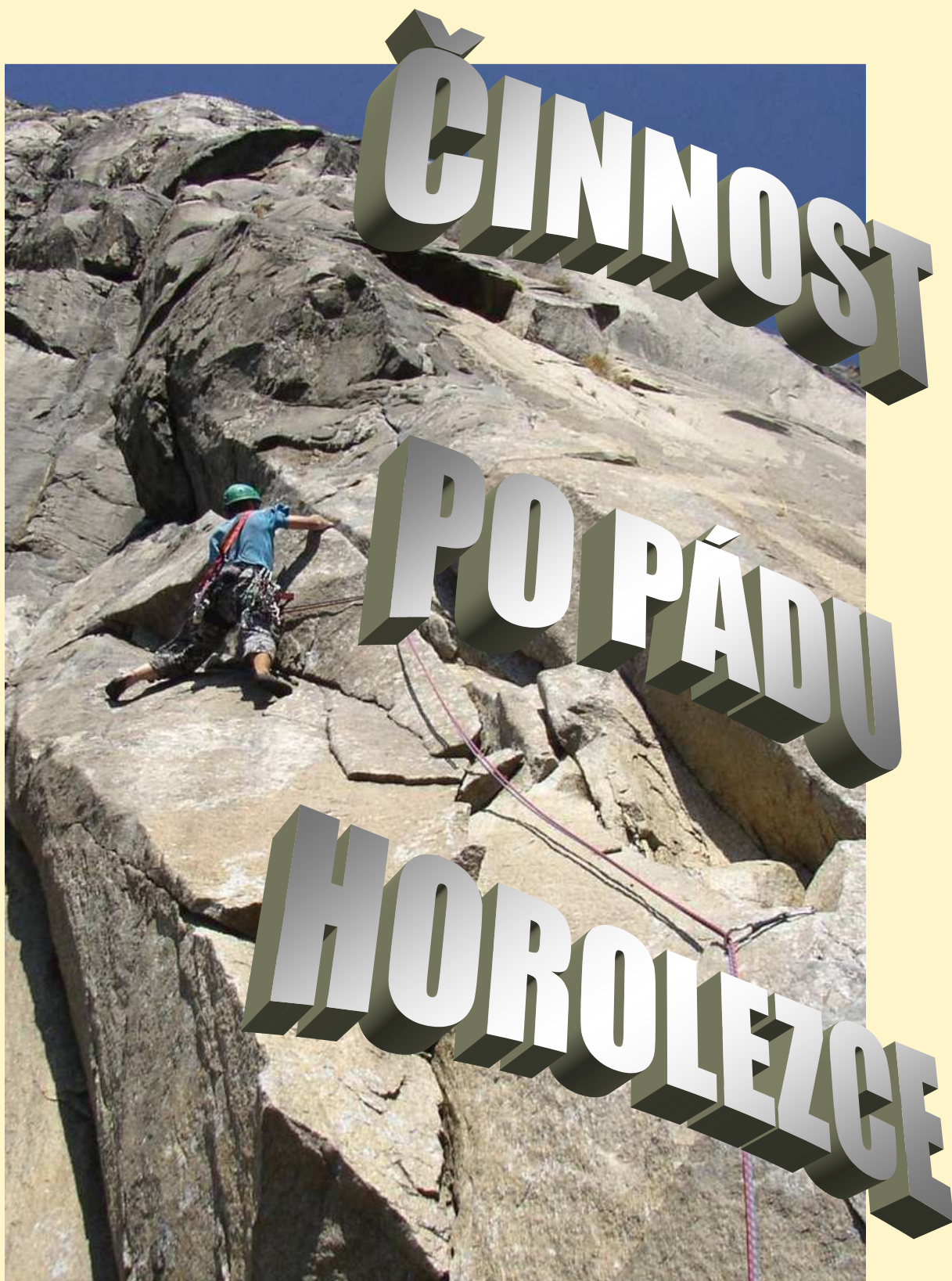

KURZ HOROLEZECTVÍ - část 7.

HO Baník Karviná, o.s.

OBSAH

1.	ČINNOST PO PÁDU HOROLEZCE - ÚVOD	3
2.	UKOTVENÍ LANA	3
3.	SEBEVYPROŠTĚNÍ	4
4.	VYTAŽENÍ NAHORU	5
4.1	Metoda J. Strausse	5
4.2	Metoda karabinového kladkostroje	6
5.	SPUŠTĚNÍ (SLANĚNÍ)	7
5.1	Slanění s postiženým na jedné osmě	7
5.2	Metoda HOI	7
6.	LITERATURA	9

Revize : 1

Datum : 12 / 2008

KEBRT Miloslav

1. ČINNOST PO PÁDU HOROLEZCE

Při jištění musí jisticí horolezec neustále bedlivě sledovat postup svého spolulezce a být v kterémkoliv okamžiku připraven zabrzdit pomocí jisticí pomůcky jeho případný pád. Pokud k pádu dojde závisí veškerá další aktivita na vzniklé situaci.

Je-li spolulezec po absolvovaném pádu nezraněn, je v kontaktu se skálou a může pokračovat v lezení, může se jistič věnovat jištění jako kdyby k pádu nedošlo. **Pokud však spolulezec po absolvovaném pádu nemůže z jakéhokoli důvodu v lezení pokračovat a je stále na laně zavěšen, je první starostí jističe spustit spolulezce na příhodné místo nebo zatížené lano ukotvit v jisticích bodech stanoviště a uvolnit si ruce pro další činnost.**

Nezraněný visící horolezec může po zafixovaném laně vyšplhat pomocí prusíků do příhodného místa, odkud pak bude pokračovat ve výstupu.

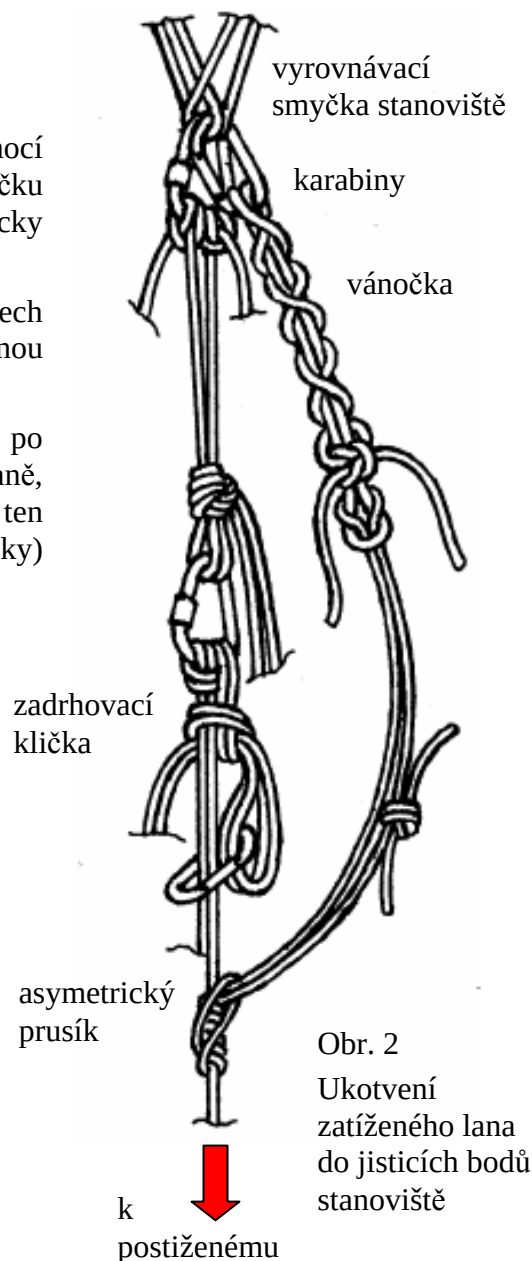
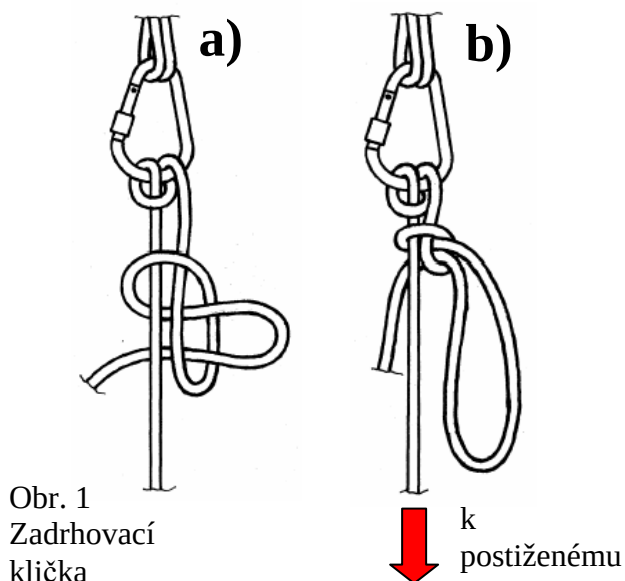
V případě, že situace neumožňuje visícímu provést sebezáchranný manévr, následuje vytažení nebo spuštění postiženého na jisticí stanoviště k jističi a (není-li možno pokračovat ve výstupu) současné slánění obou horolezců.

2. UKOTVENÍ LANA

Volným lanem vycházejícím z jisticí pomůcky, pomocí níž byl pád zabrzdněn, vytvoří jistič zadrhovací kličku kolem zatíženého lana besprostředně u jisticí pomůcky (obr. 1a, b).

Má-li jisticí pomůcku zavěšenou v jisticích bodech stanoviště, pojistí stabilitu zadrhovací kličky karabinou (obr. 2).

Má-li jisticí pomůcku zapnutou na úvazku, musí po vytvoření zadrhovací kličky navázat na zatíženém laně, směřujícím od stanoviště k visícímu, prusík a ten prostřednictvím spojovacího mezičlánu (vánočky) ukotvit v jisticích bodech stanoviště (dle obr. 2).

3. SEBEVYPROŠTĚNÍ

Sebevypřesťením se v našem kurzu myslí šplh po laně pomocí prusíků z pozice horolezce visícího na laně po absolvovaném pádu. K sebevypřesťení je nutno mít dvě šplhací smyčky (prusíky) svázané z lana o průměru cca 5 mm, dlouhé přibližně 120 cm (délka svázané smyčky).

Jednu šplhací smyčku visící horolezec uzlem zkrátí přibližně na délku 50 cm a naváže asymetrickým nebo dvojitým prusíkem na napnuté lano nad úvazkem. Karabinou ji spojí se sedací částí úvazku a uzel navázaný na laně posune nahoru aby se smyčka lehce napnula. Druhou šplhací smyčku naváže rovněž dvojitým nebo asymetrickým prusíkem na napnuté lano těsně pod uzel první (zkrácené) šplhací smyčky. Spodní okraj níže navázané smyčky by měl v této fázi dosahovat přibližně kousek pod kolena visícího. V kratší horní smyčce bude horolezec při šplhání (prusíkování) sedět, v delší dolní smyčce bude jednou nohou stát.

Šplhání probíhá tak, že horolezec vsune chodidlo jedné nohy do spodní šplhací smyčky, přidrží se lana, postaví se, a současně po laně posune nahoru uzel horní šplhací smyčky spojené se sedacím úvazkem. Nyní si do horní smyčky sedne a posune po laně nahoru uzel spodní smyčky. Do ní se pak opět postaví a současně posune nahoru po laně uzel horní smyčky. Tímto střídavým posouváním horní a dolní šplhací smyčky horolezec po laně šplhá (obr. 3)

Obr. 3
Šplh po laně pomocí
šplhacích smyček
(prusíkování)

4. VYTAŽENÍ NAHORU

Horolezce visícího na laně lze pomocí tohoto lana vytáhnout do výše položeného místa různými způsoby. V našem kurzu probíráme metodu J. Strausse a metodu karabinového kladkostroje.

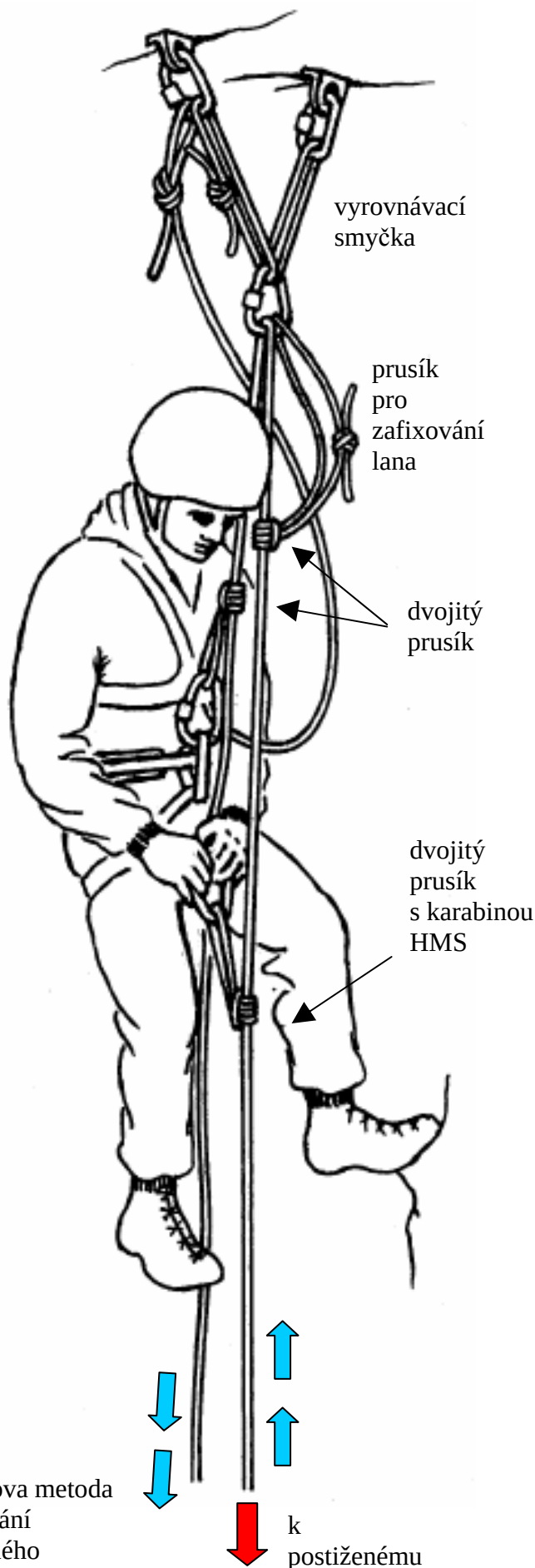
4.1 Metoda J. Strausse

Jistící po zadržení pádu nejprve zafixuje zatížené lano delším prusíkem nebo vzhůru nohama otočeným šplhadlem. Zruší jištění a lano volně založí do karabiny ve stanovišti (zavěšené ve vyrovnávací smyčce).

Na volném úseku lana pod karabinou založí krátký prusík nebo šplhadlo, do něhož zapne svůj sedací úvazek a posadí se do něho. Tak na jedné straně karabiny (zavěšené ve vyrovnávací smyčce) působí hmotnost postiženého, na druhé straně hmotnost zachránce.

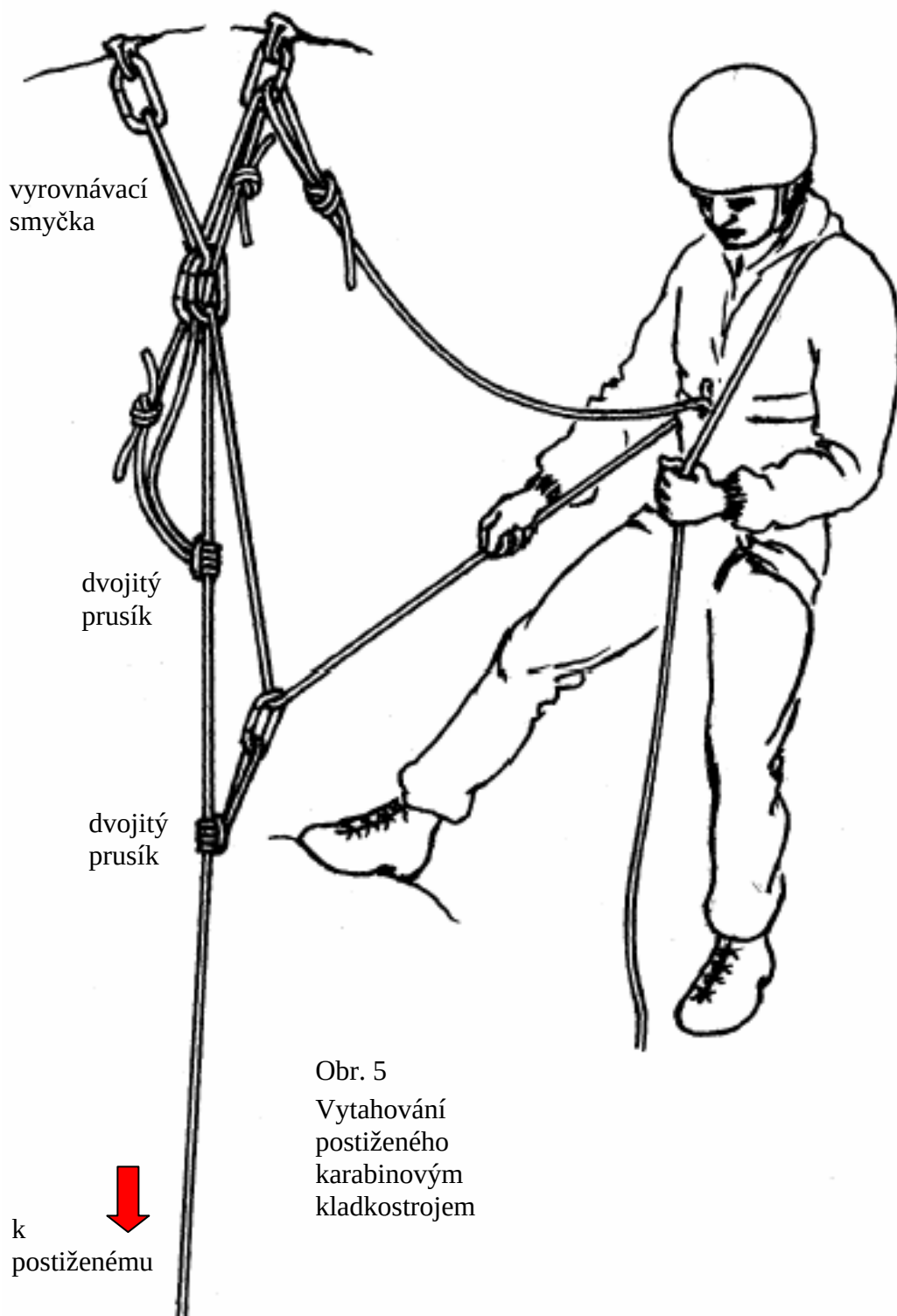
Nyní zachránce dostatečně prodlouží svoje sebejištění (aby netahal fixní bod stanoviště namísto zachraňovaného) a na napnuté lano směřující k postiženému založí další prusík s karabinou HMS (**značně usnadní vytahování**).

Zachránce uchopí tuto karabinu HMS a vytahuje pramen lana s postiženým vzhůru a současně na své straně klesá vlastní vahou dolů. Za střídavého posouvání prusíků vytahuje zachránce postiženého vzhůru (obr. 4).

4.2 Metoda karabinového kladkostroje

Jistící po zadržení pádu nejprve zafixuje zatížené lano delším prusíkem, který vloží do karabiny stanoviště (zavěšené ve vyrovnávací smyčce). Zruší jištění a lano volně založí do karabiny ve stanovišti (do druhé karabiny ve vyrovnávací smyčce). Níže pod zatížený prusík (min. o délku zatíženého prusíku) upevní na lano kratší prusík s jednou nebo lépe se dvěma karabinami, do nichž vede lano z horní karabiny zapnuté ve stanovišti. Tahem vzhůru zvedá postiženého a zároveň střídavě posouvá prusíky po napnutém laně (obr. 5).

Obr. 5
Vytahování
postiženého
karabinovým
kladkostrojem

5. SPUŠTĚNÍ (SLANĚNÍ)

Stačí-li délka lana pro spuštění postiženého do schůdného terénu upevní zachránce do jisticích bodů stanoviště prostřednictvím vyrovnávací smyčky slaňovací osmičku nebo karabinu HMS, do této pomůcky zapne příslušným způsobem lano s postiženým a postiženého spustí (pokud to stav postiženého dovolí).

Pokud pro spuštění postiženého délka lana nestačí, je nutno provést několikanásobný spust nebo slanění.

5.1 Slanění s postiženým na jedné slaňovací osmičce

Zachránce zřídí slaňovací stanoviště (viz KURZ HOROLEZECTVÍ - část 4., bod 4) a do jeho smyčky zavěsí lana určená ke slanění, spojená osmičkovým uzlem.

K úvazku postiženého přiváže delší smyčku, kterou vede smyčkou slaňovacího stanoviště a přiváže ji ke svému úvazku „vánočkovým“ uzlem.

Na slaňovací lano založí slaňovací osmičku, k níž připne sebe prostřednictvím smyčky i postiženého prostřednictvím další smyčky. Pod osmičku upevní na slaňovací lano krátký francouzský prusík, který zapne do jisticího oka svého sedacího úvazku. Do velkého oka slaňovací osmy zapne karabinu, kterou propne to ze dvou slaňovacích lan, které bude po slanění stahovat jako první (nemusí si tak toto lano pamatovat).

Pomalou rozvážejí „vánočku“ ve svém úvazu, oba horolezci se tak plynule vyvěsí do slanění. Za posouvání prusíku pod osmou slaňují do schůdného terénu nebo k dalšímu stanovišti.

Po zřízení dalšího stanoviště opět vede smyčku smyčkou slaňovacího stanoviště a přiváže ji ke svému úvazku „vánočkovým“ uzlem. Pokračuje ve slanění čímž se oba do smyčky s vánočkovým uzlem vyvěsí. Zachránce sundá z lan slaňovací osmu, konec lana určeného k zahájení stahování obou lan provlékne smyčkou slaňovacího stanoviště. Tahem za provlečené lano pod provlečením stáhne obě lana tak, že budou ihned po stažení připravena k dalšímu slanění.

5.2 Metoda HOI

Slaňování s postiženým přímo na jisticím laně metodou HOI je nejrychlejší způsob transportu zachraňovaného směrem dolů. Tato metoda se nehodí pouze tam, kde by bylo na závaďu přetahování lana v průběhu slaňování - v případě jeho průchodu přes ostré skalní hrany nebo v rozlámaném terénu, kde by lano svým posouváním mohlo shazovat volné kameny.

Po zachycení pádu jisticí zafixuje zatížené lano prusíkem (nejlépe Prohazkovým) do jisticích bodů stanoviště prostřednictvím vánočky. Uvolní jisticí lano a postižený se tak převěsí do prusíku. Zachránce pak uvolněné lano zajistí vůdcovským uzlem do jisticího bodu stanoviště, zruší jištění a lano jednoduše založí do karabiny zavěšené pro tento účel do stanoviště (do vyrovnávací smyčky). Karabinu na stanovišti zanechá (lano nesmí být vedeno přímo smyčkou).

Na volný pramen lana založí slaňovací osmu a zapne ji do úvazku prostřednictvím expresky nebo smyčky. Pod osmu založí na lano krátký francouzský prusík, který připne k sedacímu úvazku. Zruší zajišťovací vůdcovský uzel a posadí se do slanění. Pomalu rozvážejí vánočku a sundá prusík, který je na laně pod ní. Visící lezec je nyní vyvážen tělem zachránce.

prusík
dlouhý
1 až 1,5 m
připevněný
k úvazku
zachránce

francouzský
prusík sevřený
pravou rukou
a připevněný
karabinou
k jisticímu oku
úvazku

Obr. 6
Slaňování
metodou HOI

Zachránce slaní k postiženému a může mu poskytnout první pomoc. Na lano nad postiženým založí prusík dlouhý 1 až 1,5 m, připne jej ke svému úvazku a společně s postiženým pokračuje ve slaňování (obr. 6). Hledá místo ke zřízení dalšího slaňovacího stanoviště a dává pozor, aby nedojel až na konec lana (zkomplikovalo by to další manipulaci).

Jakmile zbuduje slaňovací stanoviště, přiváže k úvazku postiženého delší smyčku, jejíž oba prameny vede karabinou ve stanovišti a přiváže je vánočkou ke svému úvazku. Pak posouvá prusík pod osmou - oba sjedou o kousek níže a zavěsí se do stanoviště spojení vánočkovou smyčkou. Lano se tím odlehčí.

Zachránce sundá z lana osmu i krátký prusík (dlouhý na laně ponechá) a odváže se z lana. Lano stáhne a založí do karabiny ve slaňovacím stanovišti tak, aby byl uzel dlouhého prusíku navázaný na laně nad postiženým těsně pod karabinou, do níž je lano vloženo. Na volný pramen lana pod karabinou ve slaňovacím stanovišti založí osmu, kterou prostřednictvím expresky připne ke svému úvazku. Pod osmu založí na lano krátký prusík a rovněž jej připne ke svému úvazku.

Pomalů rozváže vánočku ve svém úvazku, oba se tak plynule vyvěsí do slanění a pokračují k dalšímu stanovišti nebo do schůdného terénu.

Počáteční slanění k postiženému metodou HOI není možné pokud není k dispozici dostatek volného lana.

6. LITERATURA

- Procházka V. : HOROLEZECTVÍ. Olympia, Praha, 1990.